

PROGRAMA ANALITICĂ
ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR
(EXAMENE DE DEFINITIVAT ȘI GRAD II DIDACTIC)

1. Profesorii care susțin examenul de definitivat în învățământul preuniversitar vor studia toate temele din programă.
2. Pentru acordarea gradului II didactic se recomandă în plus, aprofundarea problemelor ce privesc teoria generală a obligațiilor și a celor ce privesc dreptul penal – partea generală (infracțiunea, răspunderea penală și sancțiunile de drept penal).
3. Pentru fiecare temă se va studia și metodică predării acesteia.
4. Pentru teme de lucrări științifice în vederea obținerii gradului didactic I se va lua legătura cu conducerea Facultății de Drept.

DREPT CONSTITUȚIONAL

1. Supremația Constituției. Concept. Fundamentare științifică. Consecințe juridice. Garanții.
2. Controlul constituționalității legilor. Concept. Forme de control. Autorități competente.
3. Curtea Constituțională a României. Organizare, funcționare, competență, acte.
4. Drepturile fundamentale ale cetățenilor. Concept, clasificări, garanții, restrângeri.
5. Dispozițiile comune drepturilor și libertăților fundamentale..
6. Drepturile cetățenești prevăzute în Constituția României.
7. Îndatoririle fundamentale. Concept. Îndatoririle fundamentale ale cetățenilor României.
8. Avocatul Poporului.
9. Parlamentul. Funcții. Organizare și funcționare.
10. Mandatul parlamentar.
11. Legea, ca act juridic al Parlamentului.
12. Sistemul electoral.

BIBLIOGRAFIE

1. Ioan MURARU, Simina TĂNĂSESCU, *Drept constituțional și instituții politice*, ediția a IX-a revăzută și adăugită, Editura Lumina Lex, București, 2001;
2. Ioan MURARU și colaboratorii, *Constituțiile române*, culegere, Editura Regia Autonomă Monitorul Oficial, București, 1995;
3. Ioan MURARU, Mihai CONSTANTINESCU, *Drept parlamentar românesc*, ediția a II-a, Editura Actami, București, 1999;
4. Mihai CONSTANTINESCU, Ion DELEANU, Antonie IORGOVAN, Ioan MURARU, Florin VASILESCU, Ion VIDA, *Constituția României comentată și adnotată*, Editura Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, 1992.

DREPT ADMINISTRATIV

1. **Guvernarea și administrația publică:** rolul executivului în dreptul public contemporan; semnificația noțiunii de autoritate publică și a noțiunii de administrație publică potrivit Constituției României din 1991; delimitarea sferei administrației publice potrivit art.48 din Constituția României; definiția și trăsăturile administrației publice.
2. **Dreptul aplicabil administrației publice:** Obiectul dreptului administrativ; izvoarele, normele și raporturile dreptului administrativ.
3. **Organizarea administrației publice:** Președintele României, Guvernul și administrația centrală; administrația publică locală.
4. **Funcția publică:** constituționalitatea și legalitatea funcției publice în România; recrutarea și

- încadrarea funcționarilor publici, dreptul la carieră și răspunderea funcționarilor.
5. **Activitatea autorităților administrației publice:** definiția și trăsăturile actului administrativ; regimul juridic aplicabil actului administrativ; contractele administrative.
 6. **Domeniul public și serviciul public:** Corelația proprietate publică-domeniu public; definiția și trăsăturile domeniului public; definiția și trăsăturile serviciului public.
 7. **Răspunderea în dreptul administrativ:** răspunderea administrativ-contravențională.
 8. **Contenciosul administrativ:** evoluția instituției în România, condițiile acțiunii directe în contencios administrativ, acte exceptate de la controlul instanțelor de contencios administrativ; aspecte de ordin procedural.

BIBLIOGRAFIE

1. Antonie IORGOVAN, *Tratat de drept administrativ*, vol.I și II, ediția a III-a restructurată, revăzută și adăugită, Editura All Beck, colecția Curs universitar, București, 2001 (vol.I) și 2002 (vol.II);
2. Antonie IORGOVAN, *Odiseea elaborării Constituției*, Editura Uniunii Vatra Românească, Târgu-Mureș, 1998;
3. Ioan VIDA, *Puterea executivă și administrația publică*, Editura Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, 1994;
4. Mihai CONSTANTINESCU, Ion DELEANU, Antonie IORGOVAN, Ioan MURARU, Florin VASILESCU, Ion VIDA, *Constituția României comentată și adnotată*, Editura Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, 1992.

DREPT CIVIL ȘI DREPTUL FAMILIEI

1. Aplicarea și interpretarea legii civile.
2. Raportul juridic civil.
3. Bunurile și clasificarea lor.
4. Actul juridic civil.
5. Prescripția extinctivă: noțiune și efecte.
6. Persoana fizică, subiect de drept.
7. Persoana juridică, subiect de drept.
8. Patrimoniul și funcțiile lui.
9. Dreptul de proprietate și alte drepturi reale.
10. Apărarea dreptului de proprietate și a altor drepturi reale.
11. Posesia și efectele ei.
12. Modurile de dobândire a drepturilor reale.
13. Publicitatea dobândirii drepturilor reale.
14. Contractul ca izvor de obligații.
15. faptul juridic ilicit și licit, ca izvor de obligații.
16. Efectele obligațiilor. Executarea în natură; executarea indirectă, clauza penală.
17. Drepturile creditorului asupra patrimoniului debitorului.
18. Stingerea obligațiilor.
19. Obligațiile complexe.
20. Garantarea obligațiilor. Ipoteca. Gajul.
21. Contracte speciale, vânzarea, donația, locațiunea, antrepriza, mandatul, societatea civilă, tranzacția, împrumutul de consumație.
22. Regimul matrimonial. Bunurile soților. Adopția. Ocrotirea minorilor prin părinți.

BIBLIOGRAFIE

1. Gabriel BOROI, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*. Editura All Beck, colecția Curs universitar București, 2001;
2. Gheorghe BELEIU, Marian NICOLAE, Petrică TRUȘCĂ, *Drept civil român*. Editura Universul Juridic, 2002;

3. Ion FILIPESCU, *Drept civil, Dreptul de proprietate și alte drepturi reale*. Editura Actami, București, 2000
4. C BÎRSAN, *Drept civil. Drepturile reale*. Editura All Beck, București, 2002
5. C STĂTESCU, C BÎRSAN, *Teoria generală a obligațiilor*. Editura All Beck, București, 2002
6. Ion FILIPESCU, *Tratat de dreptul familiei*. Editura All, București, 2002
7. Francisc DEAK, *Tratat de Drept civil, Contracte speciale*. Editura Universul Juridic, București, 2002.

DREPT PENAL

Partea generală

I. PARTEA INTRODUCȚIVĂ

Tema I: Noțiuni generale

1. Dreptul penal ca ramură de drept: noțiunea, obiect, caracter.
2. Evoluția dreptului penal român modern. Dreptul penal român modern.
3. Raportul juridic penal: noțiune, importanță, structură, particularități.
4. Izvoarele dreptului penal.

Tema a II-a: Legea penală și limitele aplicării sale

1. Legea penală, noțiunea și categoriile de legi penale.
2. Aplicarea legii penale în spațiu: Problemele aplicării legii penale în raport cu faptele săvârșite pe teritoriul țării, aplicarea legii penale în raport cu faptele săvârșite în afara teritoriului țării.
3. Cooperarea internațională în lupta împotriva criminalității: necesitatea și formele cooperării internaționale în lupta cu criminalitatea, extrădarea și alte forme de asistență juridică internațională în materie penală.
4. Aplicarea legii penale în timp: probleme și principiile aplicării legii penale în timp; principiile activității și neretroactivității legii penale, retroactivitatea și ultraactivitatea legii penale, aplicarea legii penale în situații tranzitorii, aplicarea legii penale mai favorabile în cazul pedepselor definitive.

II. INFRAȚIUNEA

Tema I: Noțiunea de infracțiune

1. Trăsăturile esențiale ale infracțiunii: pericolul social, vinovăția, prevederea în legea penală.

Tema a II-a: Conținutul infracțiunii

1. Aspecte generale: noțiune și importanță, structură, clasificare.
2. Conținutul constitutiv al infracțiunii: noțiuni preliminare, latură obiectivă, latură subiectivă.
3. Condiții privind obiectul, subiecții, locul și timpul săvârșirii acțiunii.

Tema a III-a: Formele și modalitățile infracțiunii

1. Formele infracțiunii: aspecte generale, actele preparatorii, tentativa, infracțiunea fapt consumat, infracțiunea fapt epuizat.

Tema a IV-a: Săvârșirea infracțiunii de mai multe persoane

1. Generalități privind pluralitatea de infractori: noțiune și caracterizare, forme.
2. Participația penală: generalități, participația propriu-zisă (perfectă) și participația improprie (imperfectă).

Tema a V-a: Unitatea și pluralitatea de infracțiuni

1. Unitatea de infracțiune: generalități privind unitatea și pluralitatea de infracțiuni, unitatea naturală de infracțiune și unitatea legală a acesteia.
2. Pluralitatea de infracțiuni: generalități privind pluralitatea de infracțiuni, concursul de infracțiuni, recidiva, pluralitatea intermediară.

Tema a VI-a: Cauzele care exclud infracțiunea

1. Generalități: caracterul penal al faptei și posibilitatea excluderii acestuia, cauzele care înlătură caracterul penal, lipsa prevederii în legea penală și lipsa pericolului social.
2. Cauzele generale care exclud vinovăția persoanei în săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală: legitima apărare, starea de necesitate, constrângerea fizică și constrângerea morală, cazul fortuit, iresponsabilitatea, beția, minoritatea făptuitorului, eroarea. Fapta prevăzută de legea penală care nu prezintă pericolul social al unei infracțiuni.

III. SANCTIUNILE ÎN DREPTUL PENAL

Tema I: Aspecte generale

1. Generalități privind sancțiunile în dreptul penal: particularitățile sancțiunilor în dreptul penal, cadrul sancțiunilor în dreptul penal (pedepse, măsuri de siguranță, măsuri educative).

Tema a II-a: Pedepsele

1. Generalități asupra pedepselor: noțiunea și caracterul pedepsei, scopul și funcțiile pedepsei, categorii de pedepse.
2. Categoriile și limitele generale ale pedepselor: noțiune și caracterizare, cadrul pedepselor în Codul penal de la 1969 și critica acestuia.
3. Pedepsele și principiile executării acestora: detențiunea pe viață, închisoarea și amenda ca pedepse principale, pedepsele complementare și pedepsele accesorii.

IV. RĂSPUNDEREA PENALĂ

Tema I: Răspunderea penală ca instituție fundamentală

1. Generalități privind răspunderea penală ca instituție: noțiune și caracterizare.

Tema a II-a: Aplicarea și executarea pedepselor

1. Generalități privind individualizarea pedepselor: noțiune, forme și modalități, mijloace de individualizare.
2. Individualizarea legală a pedepselor: aspecte generale, individualizarea legală propriu-zisă, stabilirea cadrului și mijloacelor de realizare a celorlalte forme de individualizare.
3. Individualizarea judiciară a pedepselor: criteriile generale de individualizare, circumstanțele atenuante, circumstanțele agravante.
4. Individualizarea judiciară a executării pedepselor: suspendarea condiționată a executării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, executarea pedepsei la locul de muncă,

eliberarea condiționată, executarea pedepsei într-o închisoare militară.

Tema a III-a: Aplicarea sancțiunilor față de infractorii minori

1. Particularitățile și evoluția sistemului sancționator pentru minori: răspunderea penală a minorilor, evoluția sistemului sancționator pentru minori în dreptul român, sistemul sancționator în vigoare pentru infractorii minori.
2. Măsurile educative: mustrea, libertatea supravegheată, internarea într-un centru de reeducare, internarea într-un institut medical educativ.
3. Pedepsele aplicabile minorilor și specificul regimului de aplicare și executare ale acestor pedepse.

Tema a IV-a: Luarea și executarea măsurilor de siguranță

1. Considerații generale: noțiune, cadru, principii de reglementare și aplicare.
2. Măsurile de siguranță, în special obligarea la tratament medical, internarea medicală, interzicerea unei funcții sau profesii, interzicerea de a se afla în anumite localități, expulzarea, confiscarea specială.

Tema a V-a: Cauzele care înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării

1. Cauzele care înlătură răspunderea penală: amnistia, prescripția răspunderii penale, lipsa plângerii prealabile, împăcarea părților.
2. Cauzele care înlătură executarea pedepselor: grațierea, prescripția executării pedepselor.
3. Înlăturarea consecințelor condamnării prin reabilitare. Reabilitatea de drept și reabilitatea judecătorească.

BIBLIOGRAFIE – DREPT PENAL GENERAL

1. Constantin BULAI, *Manual de Drept penal, partea generală*. Editura All, București, 1997;
2. Constantin MITRACHE, Cristian MITRACHE, *Drept penal român*. Casa de editură și presă Șansa, București, 2002;
3. Matei BASARAB, *Drept penal, partea generală*. Editura Fundației Chemarea, Iași, 1992;
4. Vintilă DONGOROZ, Siegfried KAHANE, Ion OANCEA, Iosif FODOR, Nicoleta ILIESCU, Constantin BULAI, Rodica STĂNOIU, Victor ROȘCA: *Explicații teoretice ale Codului penal român* vol. I 1969, vol. II. 1970. Editura Academiei R.S.R., București.
5. Teodor VASILIU, George ANTONIU, Ștefan DANEȘ, George DĂRÎNGĂ, Dumitru LUCINESCU, Vasile PAPADOPOL, Doru PAVEL, Dumitru POPESCU, Virgil RĂMUREANU, *Codul penal al RSR, comentat și adnotat, partea generală*. Editura Științifică, București, 1972;
6. Vintilă DONGOROZ, *Drept penal*, București, 1939.
7. Constantin BULAI, Constantin MITRACHE, *Drept penal (partea generală). Culegere de probleme din practica judiciară*. Ediția a IV-a, București, 1999.

DREPTUL MUNCII ȘI SECURITĂȚII SOCIALE

1. **Obiectul, definiția și caracterizarea dreptului muncii.** Obiectul dreptului muncii, categorii de raporturi sociale care interesează ramura (raporturile juridice de muncă și raporturile conexe).
2. **Izvoarele dreptului muncii.** Categorii de izvoare ale dreptului muncii. Specific.
3. **Raportul juridic de muncă:** subiectele, conținutul, obiectul raportului juridic de muncă.
4. **Dreptul internațional al muncii.** Organizația Internațională a Muncii.
5. **Dreptul individual al muncii.** Contractul de muncă: părțile contractului de muncă, condiții de valabilitate; forma și conținutul contractului de muncă; nulitatea, suspendarea, delegarea, detașarea,

transferul; încetarea contractului de muncă.

6. Timpul de lucru și timpul de odihnă. Noțiunea de timp de lucru; durata zilei de muncă; munca suplimentară; noțiune și formele timpului de odihnă; concediul de odihnă; alte categorii de concediu.

7. Sistemul de salarizare. Stabilirea salariilor. Condiții de acordare. Sporuri de salariu. Ocrotirea salariului. Impozitul pe salariu.

8. Protecția muncii. Noțiune, reguli de tehnică a securității și igiena muncii; accidentul de muncă, declararea, cercetarea, înregistrarea și evidența accidentelor de muncă; boala profesională; răspunderea juridică a unității pentru prejudiciile cauzate prin accidente de muncă sau boli profesionale.

9. Disciplina muncii. Noțiune, trăsături specifice; răspunderea disciplinară (principii, cumulul răspunderii disciplinare cu alte forme de răspundere), abaterea disciplinară; sancțiunea disciplinară; procedura aplicării sancțiunilor disciplinare.

10. Răspunderea materială și obligații de restituire. Noțiune, trăsături specifice; condiții; formele răspunderii materiale; procedura de stabilire și recuperare a despăgubirilor în cazul răspunderii materiale.

11. Jurisdicția muncii. Noțiune; litigiul de muncă; principiile jurisdicției muncii; părțile în litigiul de muncă; organele de jurisdicție a muncii; căi ordinare și extraordinare de atac.

Dreptul colectiv al muncii

12. Dreptul sindical: istoricul mișcării sindicale în România; caracterele dreptului sindical. Principiul libertății sindicale. Regimul juridic al sindicatelor. Exercițiul drepturilor sindicale în întreprindere.

13. Contractele colective de muncă. Noțiune; părți. Încheiere. Executare. Efecte. Încetare.

14. Contractele colective de muncă: conflicte de interese și conflicte de drepturi. Noțiune. Părțile: Procedura de soluționare. Dreptul la grevă (noțiune, forme, condiții de exercitare, răspundere juridică).

Dreptul securității sociale

15. Pensiile și ajutoarele de asigurări sociale.

Principiile pe care se întemeiază sistemul asigurărilor sociale.

Dreptul la pensie (noțiune, forme, condiții de realizare, stabilirea și plata pensiilor).

Dreptul la alte prestații de asigurări sociale (indemnizații pentru incapacitatea temporară de muncă; maternitate, șomaj, etc.)

Dreptul la alocații de stat.

Dreptul la asistență socială (formă, condiții de acordare).

Răspunderea juridică în privința realizării drepturilor de asigurări sociale.

BIBLIOGRAFIE

1. Alexandru ATHANASIU, Claudia Ana MOARCĂȘ, *Muncitorul și legea*, Editura Oscar Print, București, 1999; Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale;
2. Sanda GHIMPU, Alexandru ȚICLEA, *Dreptul muncii*, Editura All Beck, București, 2000;
3. Șerban BELIGRĂDEANU, *Legislația muncii comentată*. Editura Lumina Lex, 1990 – 2002;
4. Alexandru ATHANASIU, *Negocierea colectivă în țările occidentale și în România*, Universitatea din București, 1992.

DREPT COMERCIAL

I. Introducere în dreptul comercial

1. Noțiunea și obiectul dreptului comercial.
2. Autonomia dreptului comercial.
3. Corelația dreptului comercial cu alte ramuri ale dreptului.
4. Izvoarele dreptului comercial.

II. Faptele de comerț

1. Concepția Codului comercial român.
2. Noțiunea și caracteristicile faptelor de comerț.
3. Clasificarea faptelor de comerț.
4. Fapte de comerț obiective.
5. Fapte de comerț subiective.
6. Fapte de comerț unilaterale.

III. Comercianții; reguli generale

1. Calitatea de comerciant.
2. Capacitatea cerută pentru a fi comerciant.
3. Autorizația administrativă.
4. Obligațiile profesionale ale comercianților.
5. Fondul de comerț.

IV. Societăți comerciale

A. Reguli generale privind societățile comerciale:

1. Noțiunea de societate comercială; elemente specifice.
2. Clasificarea societăților comerciale.
3. Constituirea societăților comerciale (acte constitutive; condiții de validitate).
4. Funcționarea societăților comerciale.
5. Modificarea actelor constitutive.
6. Dizolvarea și lichidarea societăților comerciale.

B. Reguli speciale privind diferitele forme de societate

1. Societatea pe acțiuni (noțiune; constituire; regimul acțiunilor; bilanț; beneficii; rezerve; dizolvare și lichidare).
2. Societatea cu răspundere limitată (noțiune; constituire; funcționare; dizolvare și lichidare).
3. Societatea în participațiune (caracterizare generală).

V. Obligațiunile comerciale

1. Reguli speciale privind obligațiile comerciale (încheierea contractelor prin corespondență; curgerea dobânzilor; interzicerea termenului de grație, solidaritatea codebitorilor; interzicerea retractului litigios).
2. Probele în materie comercială.
3. Contractele comerciale (vânzare-cumpărare; mandat; comision; gaj).
4. Concesiunea; închirierea.

VI. Operațiuni bancare și de credit

1. Titlurile de credit (cambia; biletul de ordin; cecul).

VII. Exercițarea acțiunilor; prescripția.

BIBLIOGRAFIE

1. Stanciu CĂRPENARU, *Drept comercial român*, ediția a IV-a, Editura All Beck, București, 2002;
2. Octavian CĂPĂȚĂNĂ, *Instituții ale noului drept comercial. Societățile comerciale*, Editura Lumina Lex, București, 1991.

METODICA PREDĂRII DREPTULUI

1. **Scopul predării - învățării Dreptului:** cunoașterea Constituției României și a evoluției organizării constituționale; cunoașterea legislației în principalele domenii de activitate, formarea competențelor de tip general și a unor competențe speciale.
2. **Obiectivele Dreptului ca disciplină de învățământ:** predarea – învățarea terminologiei juridice, a noțiunilor, categoriilor, concepțiilor și definițiilor juridice cu ajutorul cărora se stabilesc tipologiile juridice prin care se formulează dreptul.
3. **Importanța dreptului și a științelor juridice în activitatea educațională:** însușirea cunoștințelor juridice și a mecanismelor de funcționare a sistemelor politico-juridice.
4. **Orientarea activităților didactice** și construirea acelor structuri psiho-pedagogice în sensul formării unei culturi civice și juridice necesare formării personalității fiecărui elev sau student.
5. **Identificarea, selectarea și utilizarea specifică a informațiilor juridice:** pornind de la concepte și principii de drept și ajungând la Constituția României, legi organice, legi ordinare, ordonanțe ale Guvernului, hotărâri de Guvern, etc., culegeri de legi, manuale, bibliografii.
6. **Utilizarea informațiilor juridice** pentru aspecte juridice, politico-juridice și social-cetățenești. Formarea competențelor de analiză și argumentare și comunicarea de tip flexibil deschis.
7. **Valorizarea interdisciplinară** a cunoștințelor în predarea-învățarea dreptului.
8. **Metodologia de predare-învățare a dreptului** și strategii adecvate ciclului de învățământ și setului de cunoștințe juridice.
9. **Alegerea tipului de lecție** aferente temei juridice analizate; proiectarea, realizarea și evaluarea lecției de drept.
10. **Strategii și tehnici de integrare a lecției în activități:**
 - a) de grup: dezbateră, argumentarea, colocviul, jocul de roluri;
 - b) individuale: fișa de lectură, referatul, eseu, studiul de caz, fișa bibliografică, exercițiul.
11. **Analiza textului constituțional** și analiza textelor legislative; etape, strategii, aspecte de ordin metodologic și tehnic.
12. **Mijloace utilizate pentru predare:** textul juridic, legislația, documente juridice, mijloace informatice și audio-vizuale.
13. **Evaluarea lecției de drept:** specificul evaluării, tipuri de evaluare, rolul evaluării, forme de evaluare, criterii de evaluare.
14. **Managementul clasei de elevi sau studenți.**
15. **Competența și performanța** în Drept și în Științe Juridice.

BIBLIOGRAFIE

(pentru Metodică Generală)

1. Neacșu, I., Instruire și învățare, București, EDP, 1999;
2. Neacșu, I., Metode și tehnici moderne de învățare eficientă, Editura Militară, București, 1990;
3. Jinga, I., Petrescu A., Evaluarea performanței școlare, Editura Adelfin, București, 1996;
4. Iucu, R., Managementul clasei de elevi, București, Editura D. Bolintineanu, 1999;
5. Călin, M., Teoria educației, fundamentarea epistemică și metodologică a acțiunii educative, București, Editura All, 1996;
6. Păun, E., Școala – abordare sociopedagogică, Iași, Editura Polirom, 1999;
7. Ionescu, M., Radu, I.(coord), Didactica modernă, Cluj-Napoca, dacia, 1995;
8. Jinga, I., Istrate, E. (coord), Manual de pedagogie, București, Editura All, 1998;
9. Ghid metodologic de aplicare a programelor școlare pentru Educație civică și Cultură civică, Editura S.C. Aramis, București, 2001, apărută sub coordonarea Consiliului Național pentru Curriculum.